Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Крістіна ЄФІМЕНКО, 1991 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2017 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю 081 Правознавство, працює заступником директора Департаменту стратегічного планування та інвестиційного розвитку – начальником відділу відновлення та інвестиційної діяльності в Міністерстві культури України, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Право».
Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 04 травня 2026 року № 235-34, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради -	**Петра ДІХТІЄВСЬКОГО,** доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України, завідувача кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Рецензентів -	**Наталії ЗАДИРАКИ,** докторки юридичних наук, професорки, професорки кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка; **Марини СУСАК**, докторки філософії з права, асистентки кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Офіційних опонентів -	**Ігоря КОВБАСА**, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри публічного права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; **Антона ЧУБА**, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри теорії та історії держави і права Вищого навчального закладу «Національна академія управління».

на засіданні «29» червня 2026 року о 16:00 прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Крістіні ЄФІМЕНКО на підставі публічного захисту дисертації «Публічне управління

у сфері публічно-приватного партнерства в Україні» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано на кафедрі адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник **Володимир ПАШИНСЬКИЙ**, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) та містить нові науково обґрунтовані результати, а саме: вперше запропоновано авторське визначення поняття «публічне управління у сфері публічно-приватного партнерства»; визначено та охарактеризовано структуру публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства; обґрунтовано, що особливістю публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства є розподіл управлінських повноважень між публічним та приватним суб'єктами на різних етапах публічно-приватного партнерства, а приватний партнер після укладення договору фактично набуває статусу суб'єкта публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства; удосконалено підходи до періодизації становлення та розвитку публічно-приватного партнерства в Україні (виділено шість етапів); удосконалено підходи до систематизації ознак публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства; удосконалено теоретичні підходи щодо визначення системи суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства, їх класифікації та необхідності утворення нових спеціальних органів публічного управління (Національне агентство з питань підтримки публічно-приватних партнерств; Державне агентство з розвитку енергетичних партнерств; профільні підрозділи у структурі міністерств, центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування); удосконалено класифікацію суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства виходячи з їх повноважень (публічні, приватні та факультативні); удосконалено підходи до класифікації приватних партнерів та обґрунтування необхідності внесення змін до чинного законодавства щодо визначення поняття «приватний партнер» в частині розширення кола приватних суб'єктів,

зокрема за рахунок фізичних осіб; дістали подальшого розвитку підходи щодо визначення поняття та ознак публічно-приватного партнерства як правового інституту, наукові розробки щодо визначення поняття та системи нормативно-правового забезпечення публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства, підходи до вдосконалення нормативно-правового забезпечення публічно-приватного партнерства у відповідності до стандартів ЄС, теоретичні підходи щодо необхідності розповсюдження дії Закону України «Про публічно-приватне партнерство» на сферу оборони із врахуванням спеціального режиму безпеки та обмежень доступу до інформації, а також наукові розробки щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання захисту об'єктів культурної спадщини при реалізації проєктів публічно-приватного партнерства.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів дисертаційного дослідження полягає у тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес і можуть бути використані у науково-дослідній сфері для подальших наукових досліджень публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства; у нормотворчій діяльності – для вдосконалення законодавства України у сфері публічно-приватного партнерства; у правозастосовній діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, зокрема у сферах енергетики, оборони та культури; в освітньому процесі – при викладанні навчальних дисциплін галузі знань D8 «Право».

Здобувачка має 11 наукових публікацій за темою дисертації, серед яких 1 стаття у закордонному виданні, проіндексованому у базах даних Web of Science Core Collection, 4 статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, та 6 тез доповідей на науково-теоретичних та науково-практичних конференціях, круглих столах.

1. Єфіменко К.О. Поняття публічного управління у сфері державно-приватного партнерства. Право.ua. 2024. № 3. С. 69–75. DOI https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2024.3.10.

2. Yefimenko Kristina, Frolov Mykhailo, Sokorynskyi Yurii, Buryk Myroslav, Noskov Oleksii. Regulatory Mechanisms of Business-Government Interaction in the Field of Administrative Management: Global Practices and Opportunities for the State. International Journal of Organizational Leadership. 2025. Vol. 14 (First Special Issue), P. 660–678. DOI 10.33844/ijol.2025.60508. WoS.

3. Єфіменко К.О. Механізм державно-приватного партнерства у контексті реформування системи управління публічними інвестиціями в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 3 Ч. 2. С. 94–99. DOI https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.2.14.

4. Єфіменко К.О. Поняття та особливості публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства. Наше Право. 2025. № 2. С. 453–458. DOI https://doi.org/10.71404/NP.2025.2.69.

5. Пашинський В.Й., Єфіменко К.О. Публічно-приватне партнерство у відновлюваній енергетиці: міжнародні підходи до правового регулювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. № 91 Ч. 3. С. 182–188. DOI https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.3.27.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

Діхтієвський Петро Васильович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна без зауважень.

Задирака Наталія Юріївна, докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Авторкою запропоновано удосконалення системи суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства. Запропонований підхід становить науковий інтерес, однак окремі його положення потребують додаткового уточнення. Зокрема, якими критеріями керувалася авторка, обґрунтовуючи доцільність створення спеціалізованого агентства саме у сфері енергетики, тоді як механізми публічно-приватного партнерства можуть застосовуватися і в інших галузях (транспорт, охорона здоров'я, освіта)? У зв'язку з цим потребує уточнення наукова позиція дисертантки щодо критеріїв формування запропонованої інституційної моделі публічного управління.

2. Дисертанткою на сторінці 71 наголошується на значній ролі кредиторів і донорів у процесі реалізації проєктів публічно-приватного партнерства, які, хоча й не є сторонами договору публічно-приватного партнерства, проте можуть здійснювати опосередкований вплив на підготовку відповідних договорів через встановлення фінансових умов, механізмів забезпечення зобов'язань та інших вимог до структури фінансування проєкту. Водночас питання віднесення зазначених суб'єктів до системи суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства у роботі недостатньо досліджено. При цьому окремою групою суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства (факультативні суб'єкти), на сторінці 148 визначено органи, уповноважені на розгляд скарг та вирішення спорів у межах реалізації проєктів публічно-приватного партнерства, зокрема суди та Антимонопольний комітет України. У зв'язку з цим доцільним видається більш детальне обґрунтування критеріїв віднесення зазначених інституцій до

системи суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства.

3. У дисертаційному дослідженні (сторінка 119) дисертанткою обґрунтовується доцільність розширення визначення приватного партнера шляхом поширення його також на фізичних осіб, що пропонується відобразити у змінах до статті 1 Закону України «Про публічно-приватне партнерство» шляхом викладення пункту 25 у наступній редакції: «25) приватний партнер – фізична особа або юридична особа (резидент або нерезидент), що створена з урахуванням вимог конкурсної документації та цього Закону або спеціально створена виключно для реалізації проєкту публічно-приватного партнерства, яка є стороною договору публічно-приватного партнерства». Загалом така наукова позиція має право на існування, однак окремі її положення викликають певні дискусії. Зокрема, постає питання, якими саме правовими та економічними аргументами обґрунтовується можливість участі фізичних осіб у статусі приватного партнера, зважаючи на те, що реалізація проєктів публічно-приватного партнерства зазвичай пов'язана зі значними інвестиційними зобов'язаннями, складними механізмами фінансування та розподілу ризиків, які традиційно забезпечуються саме юридичними особами з огляду на вимоги щодо фінансової спроможності та відповідальності за виконання зобов'язань.

Сусак Марина Сергіївна, докторка філософії в галузі права, асистентка кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У дисертаційному дослідженні (сторінки 66-68) дисертанткою визначено низку ознак публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства, серед яких, зокрема, спрямованість на забезпечення публічного інтересу, комплексність та міжгалузевий характер, використання адміністративного договору, партнерський характер управління, ризик-орієнтованість та результативність, а також прозорість, підзвітність і залучення громадськості. Загалом запропонований підхід заслуговує на підтримку, однак окремі з наведених положень потребують додаткового авторського обґрунтування. Зокрема, постає питання: чи доцільно відносити залучення громадськості саме до ознак публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства, якщо зазначена характеристика традиційно розглядається у науці як один із загальних принципів публічного управління та демократичного врядування? Крім того, за якими критеріями дисертанткою проведено розмежування між загальними характеристиками публічного управління та специфічними ознаками публічного управління саме у сфері публічно-приватного партнерства? У зв'язку з цим потребує уточнення наукова позиція дисертантки щодо критеріїв визначення запропонованих ознак, а також їх більш детального теоретико-правового обґрунтування.

2. У дисертаційному дослідженні (сторінка 55) авторкою запропоновано періодизацію розвитку партнерства держави та приватного сектору в Україні, відповідно до якої виокремлено шість основних етапів еволюції відповідних відносин. Водночас запропонований підхід викликає певні наукові питання. Зокрема, які саме критерії покладено авторкою в основу виокремлення шостого етапу розвитку публічно-приватного партнерства, пов'язаного з приведенням національного законодавства у відповідність до європейських стандартів, починаючи з 2025 року? Чи можна розглядати цей період як самостійний етап розвитку інституту публічно-приватного партнерства, якщо процеси адаптації національного правового регулювання до стандартів Європейського Союзу розпочалися значно раніше та вже були характерними для попереднього етапу (2010-2025 роки)? У зв'язку з цим потребує уточнення наукова позиція дисертантки щодо критеріїв, за якими було здійснено запропоновану періодизацію розвитку публічно-приватного партнерства в Україні.

Ковбас Ігор Васильович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри публічного права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У дисертації запропоновано авторське визначення поняття «публічне управління у сфері публічно-приватного партнерства», під яким розуміється діяльність суб'єктів публічного управління, наділених відповідними повноваженнями щодо формування та реалізації політики у сфері публічно-приватного партнерства, а також здійснення владно-організуючого впливу у сфері публічно-приватного партнерства, з метою задоволення публічного інтересу шляхом розподілу відповідальності та ризиків між публічним і приватним партнерами (сторінка 65). Слід позитивно відзначити прагнення дисертантки до комплексного осмислення досліджуваного явища. Водночас доцільним вбачається додаткове обґрунтування співвідношення понять «формування політики» та «владно-організуючий вплив» у контексті публічно-приватного партнерства, а також того, якою мірою запропоноване визначення охоплює всю сукупність управлінських відносин, що виникають на різних стадіях реалізації проєкту публічно-приватного партнерства. Подальше уточнення цих аспектів сприяло б конкретизації відповідного понятійного апарату.

2. Запропонована авторкою систематизація суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства (сторінки 110-146) загалом заслуговує на позитивну оцінку, однак окремі її елементи потребують додаткової конкретизації. Зокрема, йдеться про недостатньо чітке розмежування повноважень між різними публічними суб'єктами, залученими до управління на різних стадіях реалізації проєкту публічно-приватного партнерства. Як вбачається зі змісту роботи, авторкою пропонується створення низки нових суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства – Національного агентства з питань підтримки публічно-

приватного партнерства, Державного агентства з розвитку енергетичних партнерств, профільних підрозділів у структурі міністерств, центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Водночас повноваження цих органів, особливо в частині розмежування їх компетенції між собою та з уже існуючими суб'єктами, окреслено в дисертації доволі схематично. Визначення підходів щодо компетенції та розмежування повноважень запропонованих суб'єктів сприятиме як підтримці запропонованої моделі, так і її практичній реалізації.

3. У дисертаційному дослідженні (сторінка 189) авторка доходить висновку, що національна система законодавства у сфері публічно-приватного партнерства «загалом відповідає стандартам Європейського Союзу». Водночас у роботі неодноразово та цілком слушно наголошується на наявності правових колізій та неузгодженостей між різними законодавчими актами, зокрема між рамковим законом про публічно-приватне партнерство, законодавством про публічні закупівлі, антимонопольним, земельним, містобудівним законодавством тощо. У зв'язку з цим доцільним вбачається більш диференційований підхід до оцінки ступеня відповідності національного законодавства європейським стандартам, який би враховував не лише наявність нових законодавчих положень, а й реальну узгодженість усієї системи правового регулювання публічно-приватного партнерства, зокрема наявність дієвих механізмів подолання законодавчих колізій.

4. Окремі положення щодо цифровізації процесів управління у сфері публічно-приватного партнерства могли б бути розкриті більш детально з урахуванням сучасних тенденцій розвитку електронного урядування. У дисертації слушно наголошується на важливості цифровізації процесів управління у сфері публічно-приватного партнерства, зокрема щодо проведення конкурсів в електронній торговій системі «Прозорро», створення єдиної цифрової платформи проєктів публічно-приватного партнерства, запровадження цифрових реєстрів та електронних процедур відбору партнерів (сторінки 107-108, 187). Визнаючи безперечну актуальність цього напряму, варто зазначити, що в роботі недостатньо висвітлено можливості застосування таких інноваційних інструментів, як смарт-контракти для автоматизації виконання окремих умов договору публічно-приватного партнерства. Поглиблений аналіз відповідних інструментів міг би суттєво посилити практичні рекомендації щодо цифрової трансформації публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства в Україні.

Чуб Антон Володимирович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Вищого навчального закладу «Національна академія управління». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Передусім звертає на себе увагу та водночас потребує додаткової аргументації пропозиція авторки, що стосується підходу до визначення кола суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства

(сторінки 69-70), відповідно до якого до таких суб'єктів віднесено як публічних, так і приватних учасників партнерства, а також обґрунтовується, що приватний партнер після укладення договору публічно-приватного партнерства набуває статусу суб'єкта публічного управління. Як свідчить аналіз механізмів державного контролю та нагляду у сфері публічно-приватного партнерства, держава в особі уповноважених органів завжди зберігає за собою ключові контрольні, регуляторні та управлінські функції, а також відповідальність за результати реалізації відповідних проєктів. Участь приватного партнера у виконанні делегованих функцій та реалізації проєктів публічно-приватного партнерства не завжди означає набуття ним статусу суб'єкта публічного управління у власному значенні цього поняття, а радше свідчить про його залучення до виконання передбачених договором завдань у межах партнерських відносин із публічним партнером з метою задоволення публічного інтересу.

2. Також в роботі приділено недостатньо уваги питанням юридичної відповідальності суб'єктів управління у процесі реалізації проєктів публічно-приватного партнерства. Єфіменко Крістіна Олегівна ґрунтовно аналізує договірні механізми розподілу ризиків та відповідальності між публічним і приватним партнерами, однак проблематика адміністративної відповідальності посадових осіб органів публічної влади за дії чи бездіяльність, пов'язані з підготовкою, супроводом або контролем за реалізацією проєктів публічно-приватного партнерства, залишається поза межами детального наукового аналізу. Більш глибоке опрацювання зазначених аспектів сприяло б підвищенню рівня теоретичної завершеності та практичної значущості дослідження для ефективної діяльності суб'єктів публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства.

3. Крім того, видається слушним звернути увагу на дискусійний аспект роботи, який стосується запропонованого авторкою підходу щодо необхідності поширення дії Закону України «Про публічно-приватне партнерство» на сферу оборони та оборонно-промислового комплексу (сторінка 152). Безсумнівно, залучення приватного капіталу, інноваційних технологій та управлінського досвіду до оборонної сфери в умовах триваючої російської збройної агресії є стратегічно важливим завданням, а окремі елементи такої взаємодії вже фактично реалізуються у формі спільних проєктів із виробництва озброєння та військової техніки. Разом із тим, ефективне функціонування механізмів публічно-приватного партнерства пов'язане з дотриманням принципів прозорості, відкритості конкурсних процедур, публічної підзвітності та залучення громадськості, які виступають ключовими ознаками публічного управління у сфері публічно-приватного партнерства. Таким чином, потребує окремого обґрунтування те, яким чином дисертантка пропонує вирішити об'єктивно існуючу колізію між зазначеними фундаментальними засадами публічно-приватного партнерства та спеціальним режимом секретності, що є невід'ємною ознакою оборонної сфери та поширюється на значний обсяг інформації про потреби, спроможності й технологічні рішення у цій галузі.

Результати відкритого голосування:
«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Крістіні ЄФІМЕНКО** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України **Петро ДІХТІЄВСЬКИЙ**

Підпис засвідчую
Вчений секретар НДЧ
Караульна Н.В.
30.05.2023 р.